

Bij de opening van het museum in Bremen zijn er groote woorden over Paula gesproken.

Er werd van haar gezegd, dat zij de kleurenwereld heeft verrijkt, als bijna geen tweede kunstenaar.

Er is gezegd, dat zij gelijk is aan de besten, die de wereld heeft voortgebracht, dat zij de ban heeft gebroken die in de geschiedenis der menschheid lag over het leven van de vrouw, dat zij de wereld een nieuwe kunst heeft gegeven, nieuw in het denken, nieuw in de schepping, en onuitgemeten, en geheel onuitmeetbaar in de draagwijdte. Want zij is de schilderes der waarheid. Dergelijke en nog veel meer mooie woorden heeft men over haar kunst geuit.

En Gustav Pauli, die een levensbeschrijving van haar geeft, noemt haar „een verkondiger aan den drempel van een nieuwen tijd”.

Wij gelooven niet, dat Paula Modersohn-Becker's invloed naar buiten deze uitgesproken verwachtingen bevestigt.

Want te vrouwelijk is haar scheppend werk, om baanbrekend te kunnen zijn voor een nieuwe, algemeene richting.

En de kracht van het vrouwelijke ligt niet in het baanbrekende, in het trekken van nieuwe voren met scherpe ploegijzers door de ongebaande velden. De kracht van de scheppende vrouw ligt niet in het uitvaren langs de onbekende kusten, waar de wateren verraderlijk en woelig zijn, niet in het peilen van diepte en het meten van stroom en het zetten van bakens, voor hen, die later veilig zullen varen. De kracht van de scheppende vrouw ligt niet in het doelbewust doorbreken van oude muren en wallen, in het banen van nieuwe wegen, in het zich stellen tegenover oude vormen, om naar nieuw leven door te breken — in het verwerpen noch verbreken ligt de kracht van de scheppende vrouw.

Als de man schept, zal hij niet sidderen de banden met het overgeleverde te doorbreken, hij zal met zekere hand een afstand klieven tusschen verleden en toekomst, hij zal als een nieuwe waarde zijn inzicht weten te stellen tegenover het overwonnene. En voor dit inzicht zal hij strijden. Hij schiep zich een nieuwe werkelijkheid door zijn geest en in die werkelijkheid zal hij vertoeven in hooge, vreugdevolle gespannenheid. En hij zal niet bespeuren, dat deze nieuw-geschapen werkelijkheid de banden met de aarde heeft verloren. Hij voelt de aarde niet wegglijden onder zijn voeten, omdat hij is in onaardsche abstracte atmosfeer. En als een eenzame staat hij in zijn zelf-geschapen wereld, als een eenzame, scheppende god.

Maar menschen, die goden willen zijn, moeten vallen. En de val is onvermijdelijk uit deze scheppende eenzaamheid, die alle banden met de aarde heeft verbroken. Te dieper is de val, naarmate de stijging naar hooger toppen had gevoerd.

Zoo schept de mannelijke geest van tegenstelling tot tegenstelling, stormend van ijle hoogten naar diepe laagten, kracht puttend uit de aardsche